

Visoki grški gostje na Gorenjskem

Kralj Pavle I., kraljica Frederika, predsednik republike Tito in soproga Jovanka s spremstvom na Gorenjskem - Mogočen ognjemet na Bledu
Gostje so obiskali tudi Bohinj

Grška kraljevska dvojica, ki vrača lanskoletni obisk predsednika republike maršala Tita v Grčiji, se je na svoji poti po Jugoslaviji mudila pretekli petek dopoldne in v soboto dopoldne tudi na Gorenjskem, in sicer na Bledu in v Bohinju.

Na poti na Gorenjsko

Petek, 9. septembra. Točno po predvidenem času je krenila kolona avtomobilov z ljubljanske železniške postaje skozi špaliro Ljubljane in okrašene ulice proti Gorenjski.

Ze od Sentvida dalje je vi-

je večjo udeležbo zmotila močna ploha, ki je pol ure pred prihodom umila ceste. Dež je tudi motil visoke goste, da se niso peljali v odprtih avtomobilih.

Skozi Kranj je kolona avtomobilov vozila razmeroma počasi, tako da so lahko ljudje videli in spoznali visoke goste.

stotine zastavic in zastav ter transparent pred Park hotelom: »Naj živi balkanski pakt!« jih je pozdravilo. Gostje so se odpeljali direktno v vilo Bled, kjer jim je bil zvečer prirejen slavnostni sprejem.

Po intimni večerji so zadovoljni z vrha blejskega gradu in s hriba vrh žičnice možnarji, ki so naznanili začetek ognjemeta. Ves Bled je bil slavnostno razsvetljen, še prav posebno pa hotel »Jelovica«, obala ob mestnem kopališču in prav tako otok. Salve mož-

je spremljala godba na pihala ljudske milice.

Od Bohinja do Ljubljane

Sobota, 10. septembra.

Visoke goste je v soboto zjutraj žal pozdravil dež. Toda to jih ni motilo, da si ne bi že v zgodnjih jutranjih urah ogledali Bohinj. Nad naravnimi lepotami jezera so bili vsi nemalo navdušeni. Za nekaj časa so se ustavili tudi v hotelu »Zlatorog«.

Okoli pol enajstih je kolona avtomobilov z visokimi gosti in njih spremstvom krenila proti Ljubljani. Skozi Kranj so se visoki gostje peljali okrog enajste ure.

V Kranju je goste spet pozdravilo precej ljudi in pa šolska mladina, ki je zapustila klopi in mahala visokim gostom v pozdrav z jugoslovanskimi in grškimi zastavicami.

Obisk visokih gostov iz Grčije je tudi na Gorenjskem potrdil že tradicionalne jugoslovansko - grške prijateljske vezi.

Predavanje

Borisa Ziheria

V sredo zvečer je obiskal Jesenice tov. Boris Ziheri, član CK ZKJ. V mestnem gledališču je predaval o vtihs naše parlamentarne delegacije v SZ. Nad 500 Jeseničanov in okoličanov, ki so prišli na Jesenice z avtobusi in kamioni je napolnilo dvorano mestnega gledališča in z zanimanjem sledilo predavanju. Višnarnemu aplavzu ob zaključku predavanja je sledila živahna razprava, v kateri so poslušalci dobili mnoga pojasnila o položaju v SZ.

V tej številki:

Nekaj sličic z dunajskega velesejma in okoli njega (stran 2)

Z Reke v Pirej po morju (stran 3)

Pred III. kongresom »Svobod« (str. 4)

O tem in o vseh ostalih dogodkih preteklega tedna berite v tej številki

Zadružniki v Križah bodo praznovali

V nedeljo, 18. septembra bodo kriški zadružniki praznovali svoj prvi zadržni dan. Ta dan bodo še posebno živinorejci pokazali napredek na živinorejski razstavi.

Kaj malo je slišati o kriških zadružnikih, o delu drugih. Kriški vrtnarji so si že priborili sloves. Redki so, ne le v bližnji okolici, pač pa daleč naokoli, ki ne bi poznali teh vrtnarjev. Vsako jutro v poletnih in jesenskih mesecih odvažajo z avtomobili iz Križ povrtino.

V zadnjih letih, predvsem pa letos, se je znatno izboljšala živinoreja. Po sklepu lanskoletnega občnega zbora zadružnikov je bil vpeljan rodovnik ki bo omogočil reje res dobrih živali. O tem so bili pokazani tudi uspehi pri izvajanju same mlečne kontrole. Se večji uspeh pa je dosežen v tem, da danes zadružniki - živinorejci kažejo za to tudi veliko zanimanje. V okviru svojega praznovanja bodo imeli tudi razstavo živine, za katero so določili 80 glav.

Poleg vrtnarstva in živinoreje pa ne zaostaja poljedelstvo in sadjarstvo. Številni pomlajeni sadovnjaki in na novo zasajene površine so dokaz, da bo v bližnji prihodnosti tudi sadjarstvo prišlo na primerno raven.

Res je, da je na področju kriške zadruge 80% delavskega prebivalstva in kmečkega samo 20%. Toda kljub temu so vsi kmetje vključeni v zadrugo. Iz sredstev, ki jih je zadruga v lanskem letu in prejšnjih letih pridobila, so se zadružniki oskrbeli z raznimi potrebnimi stroji. Letošnja polletna bilanca pa prikazuje prav tako precejšnji dohodek, katerega nameravajo zadružniki uporabiti za nakup traktorja.

Zeleti je, da bi kriški zadružniki svoj prvi praznik čim bolj svečano praznovali in še bolj utrdili medsebojno sodelovanje, ki bo lahko dalo novih smernic za uspešnejše delo zadruge in za napredek kmetijstva v tem kraju.

K—J.

Grški kraljevski par se seznanja s povabljenici na slavnostnem sprejemu na Bledu

soke goste z njihovim spremstvom pozdravila Gorenjska. Vsa pot od Mednega do Medvod in dalje proti Kranju je bila svečano okrašena z jugoslovanskimi in grškimi zastavicami. Na Laborah je bil tudi mogočen transparent z geslom, ki je pričal o grško jugoslovanskem prijateljstvu. Od Labor skozi ves Kranj pa so kolono avtomobilov z visokimi gosti pozdravljale številne zastave in precej ljudi. Žal

Na Bledu

Pred Lescami, na križišču cest, ki peljejo na Jesenice oziroma Bled, so kolono avtomobilov z visokimi gosti pozdravili tamkaj zbrani ljudje in pa gost špalir zastav. Razmeroma isto sliko je nudilo tudi vse cestišče do Bleda.

Bled je goste pričakal svečano okrašen, ko so prispeli do jezera okoli pol šestih. Na

narjev so denele in še predno je njih »eho« prišel nazaj, so jim že sledile druge. Vmes so razsvetljevale nebo številne raznobarvne rakete.

Medtem pa so napravili mimohod pred vilo Bled, na terasi katere so bili zbrani vsi visoki gostje, ki so občudovali ognjemet, razsvetljeni čolni. V njih so bili prebivalci Bleda, ki so spontano vzklkali grško jugoslovanskemu prijateljstvu. Njih vzklkanje

Jubilej Prešernovega gledališča

Jutri, v soboto 17. septembra bo v Prešernovem gledališču v Kranju slavnostna otvoritev šeste poklicne sezone, hkrati, ko bo s Kreftovimi »Celjskimi grofi« praznovana petletnica obstoja poklicnega gledališča.

Predsednik Sveta za kulturo in prosveto MLO Danila Grilova in France Bratkovič predsednik Upravnega odbora Prešernovega gledališča prijeto ob tej priliki ob 16. uri sprejem v avli Prešernovega gledališča. Sprejema se bo razen ansambla Prešernovega gledališča udeležilo več povabljenec — predstavnikov javnega in političnega življenja z vse Gorenjske ter gostje iz slovenskih gledališč.

Ob 17. uri bo v začasnih prostorih Mestnega muzeja (Prešernova hiša) otvoritev gledališke razstave. Razstavo bo otvoril direktor PG Lojze Gostiša. Po otvoritvi razstave bo Rudi Balderman, član Upravnega odbora PG, povabil zbrane goste k zakuski.

Ob 20. uri zvečer bo slavnostna predstava »Celjskih grofov« v režiji umetniškega vodje SNG iz Trsta Jožeta Babiča. Pravdača bo kreiral kot gost PG član tržaškega SNG Stane Starešinič. Oba gostujeta prvič v našem gledališču. K slavnostni predstavi so povabljeni predstav-

niki javnega in kulturnega življenja z vse Gorenjske in Ljubljane.

Tovarišema iz tržaškega gledališča — lep pozdrav! Zelimo jima obilo uspeha.

J. R.

Stane Starešinič — Pravdač (Trst 1951)

Z 2. SEJE NOVEGA OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA V KAMNIKU

17 krajevnih odborov v kamniški občini

Pod predsedstvom Janka Alfreda je bila v ponedeljek 2. seja novega občinskega odbora v Kamniku, ki je hkrati prva seja v začetku poslovanja nove občine.

Najprej so odborniki dopolnili statut tako, da bo svet za komunalne zadeve štel namesto 7, 9 članov. Istočasno je bil podan tudi predlog, da naj se pri Svetu za gospodarstvo formira še komisija za kmetijstvo in gozdarstvo. Ljudski odbor je predlog sprejel.

V nadaljevanju seje so razpravljali o krajevnih odborih, ki jih bo v občini 17 in katerih izvolitev je postala sedaj spriču poslovanja nove občine zelo aktualna. Odborniki so sklenili, da naj krajevni odbori Godič, Moste, Palovče, Podgorje, Srednja vas, Smarča, Tunjice in Volčji potok štejejo po 5 članov, Črna, Motnik, Nevlje, Sela, Smartno in Spitalič po 7 članov, Kamniška Bistrica, Komenda in Tuhinj pa po 9 članov. Za vas Križ pri Komendi pa je bilo sklenjeno, da naj se volivci sami odločijo ali želijo h krajevni odboru Moste ali Komenda.

Zaradi izvolitve teh odborov in začetka njihovega dela pa je bilo sklenjeno, da se za vsa področja zborov volivcev, kjer bodo krajevni odbori, skličejo zbori volivcev in to v času od 16. septembra do 2. oktobra.

Odborniki so sprejeli tudi odločbo o sistematizaciji delovnih mest v aparatu občine in krajevnih uradov. Po tej sistematizaciji je predvideno, da bi štela občina 43 delovnih mest in 8 mest za pomožne službe, krajevni uradi, katerih je na območju občine 5, pa skupaj 14 uslužbencev in pomožnega osebja.

Odborniki so med razpravo

tudi zahtevali, da bi se katastrski urad bivšega sodnega okoliša Kamnik, ki je sedaj v Ljubljani čimprej vrnil v Kamnik, kjer je sedež sodišča in zemljiške knjige. Tako

stanje je namreč nenormalno, da je kataster ločen od zemljiške knjige.

V zvezi z določili zakona o pristojnostih okrajnih in občinskih ljudskih odborov so sklenili zaprositi OLO Ljubljana, da sme Občina Kamnik (Nadaljevanje na 2. strani)

S seje občinskega ljudskega odbora v Kranju

V kranjski občini bo 22 krajevnih odborov

Pretekli petek je bila v Kranju redna seja občinskega ljudskega odbora, na kateri so razpravljali o vrsti tekočih organizacijskih vprašanj ter o nekaterih gospodarskih problemih.

Za uspešno poslovanje občinskega ljudskega odbora v obdobju september — december letošnjega leta so potrebna ustrezna sredstva. Vsoto proračuna ljudskega odbora za to obdobje so odborniki na tej seji izglasovali in sicer v višini 11.623.000 dnarjev.

Na tej seji so odborniki tudi imenovali vodilne uslužbence občinskega ljudskega odbora. Za novega tajnika ljudskega odbora je bil izvoljen Franc Potisek, bivši tajnik OLO Ljubljana - okolica. Za načelnika tajništva za gospodarstvo je bil imenovan Milan Ekar. Za načelnika splošnega oddelka pa bivši tajnik LOMO dr. Čop. Za načelnika tajništva za zdravstvo in socialno politiko je bila izvoljena Anica Mikuž, za šefa uprave za dohodke pa Franc Sprajcar. Odborniki so izvolili tudi proračunsko komisijo.

Razpravljali so tudi o uvedbi občinskih doklad na temeljno dohodnino in sicer v višini enoletne temeljne dohodnine. O tem bodo dokončno sklepali ko bodo prišla poročila z zborov volivcev, kjer bo to vprašanje tudi ena izmed točk dnevnega reda.

Zbori volivcev bodo sklicani na področju celotne občine Kranj v času od 24. do 30. septembra. Dnevni red na zborih volivcev bo enoten in sicer: obrazložitev poslovanja nove občine, volitev krajevnih odborov ter razprava o uvedbi občinskih dokladov.

Na področju kranjske občine bodo izvolili na zborih volivcev 22 krajevnih odborov in sicer bo imelo 8 krajevnih odborov 5 odbornikov, 14 pa 7 odbornikov.

Na koncu seje so odborniki tudi izvolili komisijo za študije.

v novi loški komuni

S priključitvijo nekaterih predelov v smeri proti Zabnici in Zmuncu se je sestav prebivalstva v loški komuni nekoliko spremenil v korist kmečkega življa. Zato bo novi odbor polagal več pozornosti kmečkemu problemu, ki se vključuje v okvir splošnih vprašanj našega kmetijstva vobče, a imajo zaradi posebnih pogojev tudi neko svojevrstno obeležje. Moramo reči, da je večina kmetov že spoznala pozitivne plati kolektivnega gospodarstva in je od 618 kmečkih gospodarstev vključenih v 5 zadrug 457 gospodarstev (večina večja). Pri tem je postala aktualna povezanost z obema dolinama in so skupni interesi zaradi izredno dobre kvalitete semenskega krompirja narekovali postavitev enega najmodernejših skladišč krompirja z vsemi modernimi napravami na Trati pri kolodvoru. Za gradnjo je v predračunu določenih 84 milijonov dinarjev.

Drugo vprašanje zadeva državno kmetijsko posestvo komune, ki razpolaga z 211 ha državne zemlje. To posestvo je kljub vsem težavam lani že izkazalo 140.000 din aktivne in ga je treba v interesu bodočega razvoja kljub vsem težavam obdržati, saj je le v skupnem gospodarstvu z večjimi površinami in uporabo modernih tehničnih pripomočkov napredek in bodočnost, individualno gospodarstvo pa izumira. Individualni kmetje sicer trdijo obratno, čeprav sami tožijo, da jim sinovi beže z zemlje in želijo, naj zopet usmerjajo ljudi iz industrije. Korakati nazaj pa ni mogoče in to bi dejansko pomenilo velik korak nazaj. Resnično: današnja stopnja kmetijstva ustvarja res zelo majhen narodni dohodek, ki pa ga ne bomo zvečali s tem, da bomo jemali ljudi iz industrije, ampak edino in samo z večjimi površinami in z uporabo sodobnih agrotehničnih sredstev, kar zahteva manj ljudi, a ustvari neprijemno več na 1 ha obdelovalne površine. V svetu je za to dovolj dokazov in potrill. Z večjimi površinami, z naravnimi delom pa bo možno preusmeriti kmetijsko proizvodnjo tako, da bomo gojili tiste kulture, za katere je na tržišču največje povpraševanje in ki bo dalo z manjšim naporom večji narodni dohodek, pa naj bo to vrtnarski način obdelave, sadjarstvo ali pa živinoreja.

Vprašanje, ki ga v kmetijstvu loške komune ni zanemarjati, je zlasti gozdarstvo. Analize obstoječega stanja kažejo sledečo sliko: 58% vse površine ali 6874 ha je v komuni posejanih z gozdovi (od

teh je 1566 državnega sektorja). Zaloga lesa v gozdu je 840785 kub. metrov, kar predstavlja vrednost 3 milijarde 362 milijonov dinarjev. To presega vrednost vseh naših osnovnih sredstev sicer ne slabo razvite industrije in obrti! Zaloga lesa na 1 ha sicer kaže, da je privatni sektor bolj izčrpan (128 kub. metrov oziroma 120 kub. metrov). Letni prirastek v obeh sektorjih izkazuje okoli 15200 kubičnih metrov. Če računamo, da je na 1 ha možna zaloga 250 kub. metrov, potem to kaže, da nismo dosegli niti polovice možne lesne mase. Račun: če hočemo v 60 letih doseči številko 250 kub. metrov, potem smemo letno posekati le 8560 kub. metrov lesa, kar predstavlja v izvozu 34 milijonov dinarjev. Po 80 letih bi potem lahko posekali celoten letni prirastek (okoli 30 tisoč kub. metrov), kar zneso v izvozu 120 milijonov dinarjev, — ne da bi s tem ogrozili nadaljnji obstoj gozdov.

Če vse to pretehtamo, je jasno, da je zaradi izčrpanosti naših gozdov izguba letno 86 milijonov dinarjev samo v naši komuni zelo velika in huda in da je zato politika v gozdarstvu tako ostra. Zaključek je na dani: pritegniti pas pri sečnjah, da bomo v bodočnosti mogli iz našega naravnega bogastva ustvariti čim večji narodni dohodek in s tem izboljšati delovne in življenjske pogoje našega delavca in kmeta.

Z zasedanja ObLO Jesenice

V torek popoldne je bila 4. redna seja ObLO Jesenice. Na seji so imenovali več komisij, med drugimi revizijsko komisijo, komisijo za plače, komisijo za potrjevanje pravičnikov gospodarskih organizacij ter imenovali sodnika za prekrške. Za posamezne krajevne odbore so določili številno odbornikov ter sklenili organizirati v okrajih, kjer se predvidevajo volitve ljudskih odbornikov zbere volivcev.

Seja sekretariata SZDL za Gorenjsko

Četrtek, 15. septembra. Danes je bila v Kranju seja Sekretariata okrajnega odbora socialistične zveze delovne ljudstva za Gorenjsko. Razpravljali so o tekočih političnih problemih na Gorenjskem ter o pripravah na konferenco Socialistične zveze.

17 krajevnih odborov v kamniški občini

(Nadaljevanje s 1. strani) Nik samostojno potrjevati gradbene projekte in izdajati gradbena dovoljenja, kar je prejšnji LOMO kot mestna občina s posebnimi pravicami tudi izvajal.

Zaradi silne toče, ki je pred nedavnim pustošila po Tuhinjski dolini, je OLO Ljubljana okolica sklenil, da se na račun kmečke dohodnine odpíše občini Motnik 500.000 din, občini Tuhinj 2.300.000 din, občini Tuhinjska Srednja vas 800.000 din in občini Kamniška Bistrica 50.000 din davkov. Ker ta odpis po starih občinah še ni bil izvršen, so sklenili, da se pooblaste

stari odbori in cenitvene komisije, da pripravijo predloge. Prav tako je ista komisija pooblastena narediti seznam vseh prizadetih upravičencev do regresa za nakup močnih krmil in semen, ki so jih prizadeti kraji takrat prejeli.

Ob zaključku se je odbor sklenil, da se pooblastajo do sedanjih predsedniki občin, da smejo na sedežih matičnih uradov sklepati zakonske zveze. Sprejet je bil pravilnik o delu in poslovanju reševalne postaje Kamnik ter imenovan pet članski upravni odbor. Odobrene so bile tudi garancijske izjave nekaterim podjetjem. D. C.

Dunaj 12. septembra. LETOŠNJI DUNAJSKI VELESEJEM je bil odprt večeraj, 11. septembra. Vse avstrijsko časopisje, ki je zabeležilo ta dogodek, je poudarilo, da je to prvi velesejem v svobodni Avstriji.

Sejem ima dva dela. Prvi del sejma — tu razstavljajo v glavnem veletrgovci — je v centru mesta, ob Ringu, v bivših cesarskih konjušnjah, drugi del pa v precej oddaljenem Pratru. V drugem delu, ki je pravzaprav šele pravi velesejem, razstavljajo tudi inozemski razstavljalci, med njimi Jugoslavija. Občutno vrzel med obema razstaviščima »mašijo« avtobusi, ki pa so precej prazni, kajti ko človek zve za prevozno ceno, jo mahne raje peš.

NEKAJ BESED o prvem delu. Ko hodiš po dolgih hodnikih bivše konjušnice se ti zdi, da se je semkaj preselila vsa Mariahilferstrasse. Stojnica pri stojnici in v njih polno kupcev. Vsi izbiraajo, naročajo, računajo... To je sejem za poslovne ljudi. Ostali lahko samo od daleč opazujejo ta poslovni vrvež in ogledujejo razstavljene predmete. Dobesedno samo ogledujejo, kajti ko sem vprašal nekega prodajalca za ceno rastavljenega blaga, je

RAZGOVOR NA OBROKE

Nekaj sličic z Dunajskega velesejma in okoli njega

(POSEBEJ ZA »GLAS GORENJSKE«)

samo skomignil z rameni in brez odgovora odšel. Trgovska solidarnost! Tistemu groslitu, ki bi izdajal grostične cene, bi se detajlisti kaj lepo zahvalili. Tako pač detajlist lahko postavi ceno, kakršna gre. Zato ni redek primer, da trgovci »izjemno« spusti prvotno ceno za četrtno ali pa še več, če tako pokaže potreba.

To je prvi del velesejma. Nič posebnega. DRUGI DEL je zanimivejši. Tu je razstavljeno vse od likalnika do letala, kot je zapisal nek avstrijski časopis. Za ta del velesejma se javnost tudi bolj zanima. Prvi dan, torej v nedeljo, je obiskalo razstavišče v Pratru nič manj kot 150.000 ljudi.

Letošnja novost je preprost strojček za domače pletenje, ki naj bi počasi zamenjal ročno pletenje. Je res silno praktičen, vendar — predrag, čeprav ga ponujajo na obroke. Tudi druga novost — univerzalni mešalec — ima še zelo visoko ceno, saj bi ga morale gospodinjje odplačeva-

ti nič manj kot 24 mesecev. Zglejda torej, da bo kljub velesejmu in obrokom avstrijska gospodinja slej ko prej pletla in mešala kar na roko. V paviljonu narodov razstavlja med drugimi razstavljalci tudi Jugoslavija. Tu razstavljajo Železarna iz Siska nekaj svojih proizvodov, »Prvomajska« iz Zagreba stružnico, »Navip« iz Beograda nekaj alkoholnih pijač, nekoliko podjetje iz Makedonije pa preproge. Blago je razstavljeno okusno, vendar je zozidom na možnosti jugoslovanskega gospodarstva, še bolj pa strijo, razstava precej skromna možnost trgovanja z Avna.

Od inozemskih razstavljalcev razstavljajo še Francozi, ki imajo zelo lepo urejen razstavljalni prostor, Čehi, ki razstavljajo zelo solidne stroje, motorje in nekaj tekstilnega blaga. Vzhodni Nemci z nekaj dobrimi grafičnimi stroji, Indijci in Rusi. Posebno v ruskem paviljonu je vedno dovolj obiskovalcev. Paviljon je urejen bolj razkošno kot ukusno.

Razvoj lesne industrije v Selški dolini

V zadnjem času je s podpisovanjem pogodb med drugimi soustanoviteljicami in Medzadružnim lesno-industrijskim podjetjem na Češnjici pri Železnikih končno prišlo do zadnje faze ureditve medsebojnih pravno - gospodarskih odnosov. Prihajamo namreč v dobo, ko bodo KZ morale čedalje bolj skrbeti predvsem za razvoj kmetijstva. Zato je prav, da so lesno industrijo prepustila svojemu novemu podjetju, ki bo že s sedanjimi, nenehno se razvijajočimi lesno - predelovalnimi obrati, zmoglo s svojimi proizvodi dostojno zastopati lesno industrijo tega področja na domačem in tujih tržiščih.

Kmetijske zadruge, kot ustanoviteljice bodo razbremenjene dela, ki vsak dan več zahteva. Nasprotno pa bodo na osnovi pogodb prejemale od svojega podjetja znatne dohodke, s katerimi bodo lahko utrjevale in izpopolnjevale svoje kmetijske odseke. To bo samo koristilo nadaljnji rasti kmetijskih zadrug. D. D.

Tako se loški občani ponovno sprašujejo, ko je kino »Sora« s septembrom zopet uvedel samo enojni tedenski program (v poletnih mesecih je bil dvojni program). Ker v mestu ni niti kavarnе, niti drugih cenjenih zabavišč (razen gostiln, ki pa k sreči niso vsem po okusu), je razumljivo, da je večini delovnih ljudi v Loki ostala edino razvedrilo filmska predstava in jim je obiskovanje le-te postalo kulturna potreba. Razlogi za tako kino - politiko so objektivne narave, kakor je objektivne narave dejstvo, da nismo glede razvedrila v mestu, ki je važno križišče, ina popolno gimnazijo, vrsto tovarn in ustanov — prav nič na boljšem kot v zadnji vasi. V mestu je namreč ena sama dvorana (Trata je predaleč!) v Domu TVD Partizan, ki komaj more nuditi dovolj prostora za vso množico telovadečih mladine. Istočasno jo uporabljajo tudi za razne zbere volivcev, zborovanja, občne zbere, proslave itd. Sicer bi se z dobro voljo vseh morda dala najti zasilna in začasna (!) rešitev tako, da bi se nekak odelkov telovadečih preselilo v telovadnico osnovne šole — toda pri »Partizanu« upravičeno odklanjajo tako rešitev, češ, saj je dom naš in zato ne bomo hodili drugam! Dalje se bole, da bodo telovadeči odpadali, če bodo morali hoditi drugam. Pa smo v začaranem krogu!

Če trezno in s širino pretrresemo ta dejstva, pridemo do sledečih zaključkov: dvojni kino - program na teden ni nikak luksuz, ampak je nujnost, tudi iz vzgojnih vidikov, saj je bolje usmerjati mladino v kino kakor pa v gostilne; prav tako pa je iz istih razlogov nujno, da mladina čim več telovadi v higijenskih (!), čistih, svetlih prostorih.

Ali je ta problem res nerešljiv?

Matevž Pogačnik iz Kropce, 80% invalid, star 52 let, si je želel urediti dom, kjer bi se laže gibal in opravljal svoje delo. Zato si je kupil v Lescah v avgustu 1953. leta hišo. Takoj je vložil prošnjo na LOMO Radovljica, da izseli eno siraniko, da bi se lahko on vselil. Vsa njegova prizadevanja, prošnje in intervencije pri odgovornih ljudeh Ljudskega odbora mestne občine v Radovljici pa so bile zaman. Pred letom dni pa je dobil odločbo, da mora popraviti hišo, ki je ob cesti. Zato se je obrnil tudi na Okrajno sodišče v Radovljici, ki mu je izdalo odločbo, da se mora ena stranka čimprej izseliti. Tudi to LOMO v Radovljici ni upošteval. Ker ni dobil nobene rešitve, se je obrnil na izvršni svet LRS, od koder je

storih. Torej ne kaže drugega kot rešiti nemudoma že več let staro zamisel: novi odbor komune naj takoj adaptira sosednjo Zebretovo hišo (Partizan je z delom že pričel, a gre veliko prepočasi), uredi telovadnico novo telovadnico, da bo stara telovadnica potem služila zgolj za kino, sestanke, zborovanja, proslave itd. Vse druge rešitve in kombinacije se bodo slej ko prej izkazale kot nerealne in mlačne prazne slame. Obiskovalci kina upamo, da bo novi odbor komune našel za ta predlog polno razumevanje in seveda tudi potrebna finančna sredstva. —ja

Pismo iz Železnikov

Z upokožit, zaslužne zdravnice dr. Strnadove se je znašla občina Železniki pred resnim vprašanjem: Kje dobiti primerne ordinacijske prostore za novega zdravnika? Po večkratnih posvetovanjih in ogledih so se končno zedinili za adaptacijo traktata Benedikove hiše in je v ta namen občina dala na razpolago vsa sredstva. Toda novi ordinacijski prostori, ki so v središču Železnikov, v neposredni bližini občine, pošte, avtobusne postaje, so za opravljanje zdravstvene službe sila neprimerni. Zaradi čedalje bolj rastočega cestnega prometa je delo zdravst. osebeju močno oteženo. Neprimerni prostori so tudi eden izmed vzrokov, da zdravniki ne ostanejo dolgo v Železnikih.

Vprašanje ambulanc, provizorija za Selško dolino je torej zelo pereče. Zato bo treba kmalu rešiti ta zdravstveni problem te doline, saj razmere same terjajo učinkovito ukrepanje.

Drago Dolenc, Železniki

V torek je odstopila libanonska vlada. Po ostri debati v parlamentu so odstopili razen predsednika libanonske vlade Sami Solha, še trije ministri in tako izzvali krizo vlade. Ko je predsednik libanonske vlade zapuščal sejo, je bilo slišati iz poslanskih klopi vzklike, naj odstopi.

Do spora med vlado in parlamentom je prišlo po zahtevi vlade, naj bi odložil debato o vzroku odstopa zunanega in finančnega ministra in o delu anketne parlamentarne komisije, katere naloga je bila raziskati nekatere zlorabe v administraciji. Zahtevi parlamenta so se pridružili tudi ministri za gospodarstvo, prosyeto in kmetijstvo, ki so prav tako v torek odstopili.

Vlade članice Organizacije združenih narodov so že imenovali svoje uradne delegacije, ki bodo zastopale svoje vlade na letošnjem zasedanju Generalne skupščine Organizacije združenih narodov. Tudi letos vodi našo delegacijo državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović.

čen zaključek: »Koliko boljše je bilo za Hitlerja. Takrat so bila stanovanja poceni in drva tudi in elektrika...«

Nehote sem se zdrznil. Spomnil sem se razgovora s kolegom, ki živi v Avstriji in pozna avstrijske prilike. Pri-povedoval mi je, kako pod plaščem nekih »Novih naprej« itd. vse bolj raste tudi v Avstriji neonacistični tisk in duh. Resignacija pred... mi, ki so se (vsaj za nekatere) po odhodu okupacijskih sil nekoliko povečale, je ugoden teren za Avstriji tujo in škodljivo propagando.

Se v nečem se odražajo gospodarske težave dežele. V padanju rojstev. Po uradnih statistikah je 60% avstrijskih zakoncev brez otrok, od tistih pa, ki imajo otroke, jih ima več kot polovica le po enega. Morda se v tem odraža tudi določena tendenca: zbežati pred dolžnostmi kot reakcija na težke dni vojne in neurenjenih povojnih let? Morda določena utrujenost?

A vendar ni dvoma, da se bo Avstrija izklopala iz teh prehodnih težav. Morda je prav v tem, da s prikazovanjem uspehov, vendarle vzbudi v ljudeh neko zavest, da grejo stvari na bolje, največji pomen dunajskega velesejma.

-sik

Na prvih grških otokih v Albanskem morju

Atene in Akropola pred 2500 leti in danes ...?

Gospodarstvo v naših podjetjih se mora izboljšati

Na pobudo sindikalne organizacije in komunskega odbora SZDL na Jesenicah, je imela komisija za gospodarstvo pri MSS na Jesenicah obdelavo gospodarskega sistema po podjetjih s področja Jesenic, kako bi odpravili dosedanje napake in tako prispevali k izboljšanju gospodarske dejavnosti na Jesenicah. Skrbno obdelan referat je podal član MSS tov. Jože Frece. Analiziral je delovanje posameznih obratov, prikazal velike napake, ki so se v nekaterih obratih večkrat ponavljale, prikazal različno cen, neupravičeno naraščanje cen itd., itd. Obdelal je skratka industrijo, obrt, trgovino in gostinstvo, ki je med vsemi panogami gospodarstva, območja Jesenic, največje graje vredno. Mnogi kolektivi niso znali prilagoditi poslovanja zahtevam tržišča in niso skrbeli za ugodno ceno in kvaliteto. Poslovanje prenekahterih upravnikov je bilo samovoljno in ga organi delavskega upravljanja niso znali

pravočasno zaježiti. Hotel »Korotan« je imel n. pr. v letu 1954 876.701 din poslovne izgube; Mestna čevljarna je izkazala okrog 800.000 din izgube; Splošno mizarstvo podjetje na Koroški Beli ima ugotovljene okrog 7 milijonov izgube; Grosist Jesenice okrog 3 milijone; Kmetica Jesenice blizu 2 milijona itd. itd. Zato so bila ta in še nekatera podjetja likvidirana.

Vzrok likvidacije pa je v glavnem malomarno poslovnanje upravnikov. Ugotovljena je bila slaba organizacija dela, neurejenost obratov, nerealna kalkulacija, neažurnost v knjigovodstvu, lažne letne bilance, slaba strokovna izobrazba upravnikov in drugo. Kakor kolektivi sami, so so krivi takega upravljanja tudi organi, ki so dolžni skrbeti za kontroliranje poslovanja, kakor sindikalna organizacija, ki pri organih samoupravljanja ni sodelovala. Dejstvo je tudi, da so se delavski sveti v poedinah podjetjih večkrat spreminjali v navadne operativne organe. Na zasedanjih so razpravljali, kdo naj dela na tem ali drugem mestu, koga bodo zaposlili itd. Dogajalo se je tudi, da so se predstavniki DS, UO ter direktorji podjetij o važnem gospodarskem ukrepu sami domenili, na zasedanju pa so o ukrepih le poročali. Trdimo lahko, da delavski organi in sindikalne organizacije niso bdeli dovolj vestno nad načinom gospodarjenja. Marsikje so površno obravnavali razne prekrške. Vse to je vodilo v pasivo. Vsem tem podjetjem naj bo za vzgled delavsko upravljanje v Železarni Jesenice. DS Železarni Jesenice je tudi edini, ki je v zadovoljivi meri ukrepal ob nerednostih v podjetju.

Obširnemu poročilu je sledila živahna razprava, v kateri so zlasti ostro grajali prodajo umetnega vina na račun naravnega vina.

Po razpravi je bilo sprejetih več sklepov, ki bodo prav gotovo precej pripomogli k izboljšanju delovanja gospodarskih podjetij na območju Jesenic.

Z. P. U

Reka, Zadar, Split, Dubrovnik... zapustili smo Jadransko morje. Ze smo bili na meji Albanije. Čudna pokrajina se nam je zdela z ladje — gola, hribovita, opustošena,

jev). Nekateri Angleži so jih kupili, mi pa smo počakali na dokončno ceno — 70 dinarjev. Ko smo prišli na Krk, je bila nedelja — vendar tu te-

Vendar pa je tudi tu »predmestje bede«. Razbite šipe v polomljenih oknih golih zidov pričajo, da tu kljub vsemu živijo ljudje. Na »balkonih« so stale razmršene, slabo oblečene ženske in klica- le preko ulice druga drugi. Pred hišo je lajalo majhno ščene zamazano bele barve. Nekako neprijetno pa si prestrašen, ko se izza ovinka pripodi raznašalec časopisov. Z vso naglico hiti sem in tja, si s svojo vsiljivostjo ustvari prostor, se dere z vso močjo in meče časopise. Zanimiv prizor!

lo, da bodo zdaj zdaj zgrmele v morje. Enoličnost grške obale, ki jo je tu in tam olepšavalo naselje, enakomerno butanje valov, nam je v noči zmotila množica luči — celo rdečih, zelenih in modrih — Pirej.

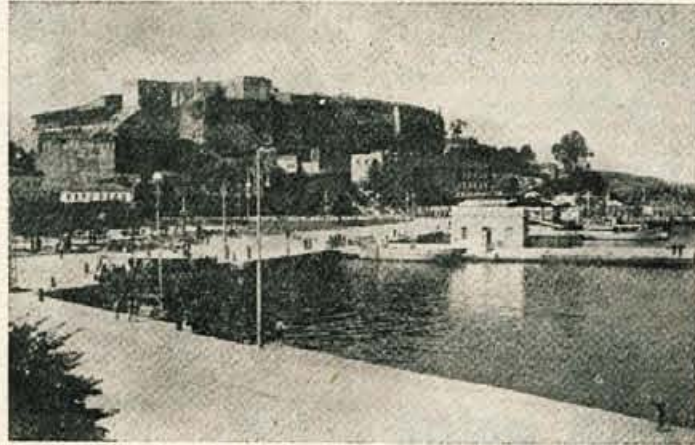
PRVO SREČANJE Z AKROPOLO JE NEPOZABNO

Nekdaj je bil Carigrad glavno kulturno in trgovsko središče Grčije, danes pa so to funkcije prevzele Atene. Vendar si Atene vedno predstavljamo skupno z njenim pristaniščem Pirejem. Pirej je danes eno največjih in najpomembnejših pristanišč, saj ima letno okoli 1.700.000 ton prometa.

8 km od Pireja leži prestolnica grške kraljevine — Atene. Ogromne hiše, krasne fasade, nebotičniki, široke ceste in blesteči promet, množica prepolnih trgovin, prekrasnih slihopij, je danes razvrščena okoli tihe, skrivnostne, a hkrati veličastne, 60 metrov dvigajoče se Akropole.

Ko stopi noga na prvi kamen, se nehote spomniš davnih in nepozabnih umetnikov — Sofokleja, Sokrata, Fidija in drugih. Neki obiskovalec Akropole piše:

»V življenju je polno stvari, ki nam naredijo globok vtis, toda pri prvem srečanju z Akropolo doživiš nekaj neobičajnega, novega, to srečanje ti pusti globok odmev v duši. Počutiš se ponosnega,

Trdnjava v mestu Krku na o bali Krfskega otoka

nikjer večjega naselja — morda je bila ta priroda v jutranjih urah še manj mikavna in bolj odbijajoča.

Se ob albanski obali smo se srečali s prvimi grškimi otoki. Razen množice manjših otokov je bil ta otok — Fano — prvi večji grški otok z nekaj ribiškimi hišicami.

Vzdolž zapadne grške obale smo se prvič ustavili na grških tleh in sicer na otoku Krku. Zaradi blagega podnebja se prebivalstvo tega otoka v glavnem bavi s poljedelstvom pa tudi s trgovino in pomorstvom. 589 m² velik otok je okoli 2,5 km oddaljen od obale in ima približno 106.000 prebivalcev, samo mesto Krk pa jih ima okoli 35 tisoč.

ZANIMIVO SREČANJE S PRVIMI GRKI

Prvo srečanje z Grki je bilo nad vse zanimivo. Spoznali smo, da so govorce o Grkih kot »dobrih« trgovcih zares utemeljene.

»Želite razglednice — 5 drahem« (ena Drh je 20 dinar-

ga ni bilo opaziti. Pogled na mesto z obale je bil dokaj veličasten, kar še poudarja mogočna in neuničljiva trdnjava. Ko pa stopiš po krfskih ulicah, nehote doživiš razočaranje. Krk je bil bombardiran in še danes ni zaslediti tu dosti obnovljenih objektov. Ulice so ozke, ceste slabe — polne lukenj in prahu, hiše napol podre, nepopravljene, le v najnovejšem delu so stavbe lepše in veličastnejše. Skratka, znamenito zgodovinsko mesto brez posebne lepote in privlačnosti.

Nekako bolj zanimivi pa so njegovi prebivalci. V mestu je polno majhnih grških vojakov v angleških uniformah. Pravo presenečenje z ozirom na zunanji videz stavb pa ustvarjajo tukajšnji ljudje, ki so oblečeni po najnovejši modi. Moški v hlačah iz angleškega štofa, najfinejše srajčah; ženske — postavne črnolase Grkinje v neylon oblekah z otroškimi vozički z velikimi kolesi, kateri so se začeli pravkar uveljavljati. Skoro na vsakem koraku je neke vrste stojnica z vsemi mogočimi drobnarijami, pred trgovino pa sedijo možati trgovci in vabijo, naj si popotniki ogledajo njihovo izbiro, čeprav je nedelja. Njihove trgovine so nizke, brez vsake lepote, prostornosti in privlačnosti, vendar nakopičene z vsem mogočim blagom.

VIDO — GROBNICA SRBSKIH VOJAKOV

Nedaleč od Krfa leži mali grški otok Vido. Tu je grobnica srbskih vojakov, ki so umrli tu in v bližnji okolici leta 1916, pri umiku preko Albanije. Otok ni naseljen, pogled nanj pa je lep in vzbuja nekako vznemirjenje. Ob obali je kamenje, ki je proti notranjosti vse bolj in bolj poraslo s travo, v osrčju pa zasledimo že veličastne palme in ponosne ciprese, katere obdajajo tudi grobišče naših vojakov.

NAJVAŽNEJŠA GRŠKA IZVOZNA IN UVOZNA LUKA — PIREJ

Dvigajoča se trioglata zastavica pred Korintskim prekopom je opozarjala, da je prehod prost, da bodo krmilo prevzele grške roke. Počasna pot tu skozi je bila lepa, ska-

Najlepša umetnina starogrške arhitekture — Partenon

le na vsaki strani so pripovedovale, koliko truda in žrtve je zahtevalo delo tega kanala. Nekateri skale so čepale na vrhu in videti je bilo kot da se držijo samo še ma-

ker si se rodil in ti je usoda dovolila, da stopaš po tem svetem marmorju in se lahko čudiš tej najlepši umetnini zlate dobe. (Se nadaljuje) L. Jelič

DRUŽINSKI POMENKI

Zakaj majhne kuhinje?

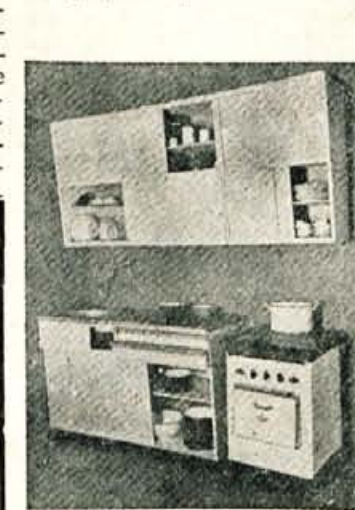
Sodobni arhitekti se v svojih načrtih vedno odločneje zavzemajo za majhne kuhinje. Vzrok, ki so jih privedli do tega, so v resnici zelo tehtni. Smotrno postavljena kuhinjska oprema in na minimum zmanjšan delovni prostor bosta prihranila gospodinjnjam precejšnjo izgubo energije in časa.

Delo v sedanjih velikih kuhinjah je res težko in naporno, žene prehodijo dnevno po več kilometrov, zato ni čudno, če se zaradi utrujenosti in prezaposlenosti novsem umaknejo iz družbenega življenja. Saj jim še za vzgogo otrok zmanjka časa, kaj še, da bi ga našle za lastno razvedrilo ali udejstvovanje v javnem življenju.

S sodobnejšo opremo in boljšo organizacijo dela bi njihov trud lahko precej olajšali. Tovarna pohištva v Mariboru se je že odločila za serijsko proizvodnjo moderne kuhinjske opreme. Bilo bi koristno, če bi tudi naši obrtniki namesto dosedanjega dragega in nepraktičnega pohi-

štva začeli izdelovati kaj sodobnejšega in cenejšega. Na raznih razstavah in sejmih opažamo žal še vse preveč standardne kuhinjske opreme, ki prav gotovo ne ustrezajo več zahtevam današnjega gospodinjstva. Proizvajalci bi morali bolj upoštevati, da današnji sistem dela v kuhinji zahteva v prvi vrsti razbremenitev žene. Gospodinja naj bi večino dela opravljala sede. Delovna površina v novih kuhinjah ni več omejena na mizo, pač pa jo tvorijo pomožne deske, vgrajene v kuhinjsko kredenco ali omari-

co. Sedaj nastane vprašanje, kam z veliko jedilno mizo, če v kuhinji zanjo ni prostora. To prestavimo v sobo (ne v sredino) in si v njej uredimo prijeten jedilni kotichek.

ki bo obenem tudi prostor za družinski pomenek. Celo z gosti bomo radi pokramljali za isto mizo. Miza naj bo vedno skrbno pogrnjena, pa tudi na cvetlice ne smemo pozabiti. Lahko pa si tak kotichek na-

pravimo tudi v kuhinji, če je ta dovolj velika. Predelimo jo s kuhinjsko kredenco in zaveso v poljubnem vzorcu. Za na stole oziroma klopi sešijemo še blazinicice, ki naj bodo po možnosti iz istega materiala kot zavesa. Prostor bo tako postal bolj domač in tudi vzdusje pri obedih bo mnogo prijetnejše kot sredi kuhinjskega nerada med nepomnimi lonci in skledami. Ideja za tak jedilni kotichek je za današnje stanovanjsko stisko zelo koristna rešitev, saj za jedilnice večina ljudi nima niti prostora niti denarja.

Recepta

Zdrave zelene paradižnike in paprike, ki v pozni jeseni več ne pordeče, lahko shranimo za zimo. 1 kg takih paradižnikov zrežemo na rezine. Prav toliko sladke zelene paprike očistimo semena, jo zrežemo na rezance in ji pridenemo še pol kg narezane čebule. Vse skupaj stremo v večjo posodo, zmerno osolimo in pustimo, da stoji pol dneva. Nato solato odcedimo, premešamo, stremo v kozarce in zalijemo z vinskim kisom, v katerem se je 5 minut kuhala žlica soli. Po vrhu nalijemo še za prst visoko olja ali stopljenega loja, ki se hitro strdi. To solato pozimi preplakemo z vodo in zabelimo z oljem.

Jajca v apnu Na 20 litrov vode vzamemo 80 dkg ugašenega apna. Oboje dobro zmešamo in pustimo v posodi teden dni. Brozgo vsak dan večkrat premešamo s kuhalnico in po enem tednu posodo napolnimo z jajci. Nato jo zalijemo z apnenim mlekom, ki ga prej precedimo. Sega naj 3—5 cm čez jajca.

Sodelovanje kranjske mladine z bosansko in srbsko mladino

Postali so najboljši prijatelji

Že pred nekaj meseci je občinski komite LMS Kranj dobil vabilo mladine Gradačca k sodelovanju. V maju so se v Kranju že sestali zastopniki mladinskih organizacij mesta Pančeva, Lukavca, Gradačca in Kranja. Od tedaj dalje se je prijateljstvo jačalo z dopisovanjem. Pred kratkim pa so kranjski mladinci z veseljem sprejeli povabilo mladine Lukavca, ki je predlagala srečanje ob občinskem prazniku v svojem kraju.

Tako so se prejšnji teden našli v Lukavcu, nedaleč od Tuzle, mladinci in mladinke vseh štirih krajev. Tu so si skupno ogledali Solarno — tovarno kavstične in kalcinirane sode ter Koksarno. Nedvomno se vidi v teh desetih letih največji uspeh in napredek prav v teh bosanskih krajih. Danes v teh tovarnah zapazimo toliko novega, toliko najnovejših strojev in modernih objektov, da starih naprav skoro že ni več opaziti.

V nedeljo popoldne so se kranjski mladinci skupno z ostalimi udeležili zborovanja na občinskem prazniku v Lukavcu, na katerem sta bila navzoča tudi predsednik CK mladine Bosne in Hercegovine ter zvezni poslanec tuzlanskega okraja. Največje zanimanje in največ fotoreporterjev pa je privabil par v go-renjski narodni noši. V teh dneh so bile odigrane tudi tekme v odbojki med petimi mladinskimi ekipami. Po ostrini in

požrtvovalni igri so si kranjčani osvojili tretje mesto za Lukavcem in Kaštelom, premagali pa so svoje kolege iz Loznice in Pančeva. Mladina iz Lukavca je svojim prajeteljem pripravila nad vse lep sprejem in poskrbela, da se njihov namen — čimvečje zbliznanje mladih ljudi — čim bolj izpolni. Družabna večerja v Lukavcu in Gradačcu sta bila tako prisrčna, pripravljena tako skrbno in prijateljsko, da bo ostalo srečanje mladih ljudi res nepozabno.

Naslednji dan si je mladinska delegacija ogledala na vožnji v Gradačac razne bosanske znamenitosti, se seznanila z bosansko pokrajino in obiskala spomenike iz narodnoosvobodilne borbe.

V Gradačcu pa so mlade prijatelje obsuli s cvetjem prijateljskega pozdravljanja in iskrenega stiskanja rok ni bilo konec. Tu so si mladinci z zanimanjem ogledali prijazno mesto, ki ima danes že povsem drugo lice kot nekdanj. To je eno najstarejših mest, saj je bilo grajeno že v dobi turške vladavine. Tu in tam so celo še ostanki ornamentike iz ramske dobe. Leta 1463 se je mesto osvobodilo turške nadoblasti in je imelo v 19. stoletju približno 3000 prebivalcev, medtem ko jih ima danes že okoli 7000. Pod razvalinami starega gradu in znamenite džamije rastejo danes novi objekti — prekrasna veterinarska postaja, novo igrišče, sedaj urejajo bol-

nišnico, porodnišnico itd. Dopoldne so se zbrali zastopniki vseh štirih mest na svoji svečani seji. Glavno vprašanje jim je bilo nadaljnje razvijanje prijateljskih odnosov in najti način čim boljšega sodelovanja. Sklenili so, da bodo organizirali taborjenje mladine iz vseh štirih centrov in skupne seminarje za mladinske voditelje. V prihodnjem letu bo prvi tabor v Sloveniji. Tako bodo mladinci lahko preživel tu poceni svoj dopust, se obenem seznanili ter izmenjali svoje izkušnje. Nadalje bodo še vnaprej podpirali podobna mladinska zborovanja, organizirali delovne akcije ter poskrbeli za medsebojno izmenjavo časopisja. Važno pa je, da se razen vodilnih funkcionarjev povežejo med seboj tudi osnovne organizacije in se spoznava vsa mladina. Zato so se domenili za sodelovanje osnovnih organizacij, individualno dopisovanje in obiske v času letnega dopusta. Obenem bodo usmerjali v te kraje tudi ekskurzije, kjer bodo le-te prav gotovo nad vse lepo sprejeli in jim marsikaj razkazovali.

Ker se v Gradačcu pretežno del prebivalstva bavi s poljedelstvom, žrtvujejo tu največji del svojih sredstev za razvoju kmetijstva. Tako so si mladinci ogledali tu podjetje za predelavo lesa, sladkorne pese, sliv ter valinsko podjetje.

L. J.

GLAS GORENJSKE Izdaja: Casopisno, založniško in tiskarsko podjetje »GORENJSKI TISK« Kranj, Koroška cesta 6. Direktor in odg. urednik: Slavko Boznik. Urejuje: uredniški odbor. Telefon uredništva in uprava št. 475 / Tek. rač. pri KB Kranj št. ev. 61-KB-1-2-135 / Izhaja vsako soboto. Letna naročnina 400 din Polletna . . . . . 200 din Cetrletna . . . . . 100 din Posamezna št. stane 10 din

Pred III. kongresom »Svoboda« na Jesenicah Okrepiti izobraževalno delo

Čeprav še ni določen čas III. kongresa »Svoboda« (verjetno bo sredi oktobra) so Gorenjci že razpravljali, kako bi se dostojno pripravili na ta pomembni dogodek. Na Jesenicah, kjer bo kongres, so že izvršili prve priprave. Izvolili so razne odbore, da bo v organizacijskem pogledu kongres nemoteno potekal. Za odlično opravljena kongresoma v Trbovljah in Celju, tudi Jesenicah nočejo zaostati.

Na razširjeni seji Zveze Ljudsko prosvetnih društev okraja Kranj so sklenili, da se vključijo v priprave za kongres in za njegovo dostojno izvedbo celotna ljudska pro-

sveta na Gorenjskem. Na predvečer kongresa bodo izvajala vsa društva dobro pripravljena dramska dela, akademije ali koncerte. V predkongresnem času pa bodo izvedli razna meddruštvena gostovanja. V dnevi kongresa naj bi bila na Jesenicah revija pevskih zborov, gledališči v Kranju in na Jesenicah pa bi uprizorili slavnostne predstave. Pri proslavi bodo sodelovale tudi godbe, tamburaši, šahisti in druge amaterske kulturno - umetniške panoge. Tudi šahovske sekcije »Svoboda« in kulturno - umetniških društev se bodo vključile v to proslavo.

To bi bila bolj zunanja, manifestativna stran ljudsko prosvetnega dela, ki naj spremeni kongres. Okrajna Zveza LPD pa meni, da bi v tem času morala društva poglobiti osnovno, to je izobraževalno dejavnost, da bi morala pohititi s snovanjem različnih izobraževalnih, ideoloških in drugih tečajev, predavanj in z razširitvijo dobre slovenske knjige. Zlasti »Svobode« so dolžne, da v tem času s povečano dejavnostjo dokažejo, da zasledujejo smotre in cilje naprednega delavstva in ustanovitelj Svobode.

V drugem delu seje so razpravljali o vlogi okrajne ZLPD, ki naj jo ima pri dviganju kadrov. V ta namen so

bili postavljeni pri okrajni ZLPD odbori oz. komisije za izobraževanje, knjižničarstvo in dramatik. V kratkem času se bodo pričeli igralski tečaji in organizirala pomoč pri izvedbi predavanj na podeželju. Posebno problematiko imajo pevski zbori, zato bodo ustanovili v okviru ZLPD Zvezo pevskih zborov. Na ta način mislijo doseči več uspeha pri širjenju lepe pesmi in dviganju pevovodskih kadrov. Za izobraževanje kmečke mladine pa so dolžne skrbeti predvsem Kmetijske zadruge, ako nočejo, da bo njihov naraščaj vedno bolj tonil v splošnem in strokovnem neznanju.

Na dnevnem redu je bilo tudi vprašanje vloge in organizacije občinskih odborov Ljudske prosvete. V sedanjem času, ob formiranju občinskih svetov za prosveto in kulturo, je potrebno aktivnejše sodelovanje odborov Ljudske prosvete in Svetov za prosveto in kulturo. Vsako razdvajanje bi slabilo moč ljudsko - prosvetne dejavnosti. Zlasti sedaj, ob pričetku jesenske sezone in v času kongresa »Svoboda« imata obe organizaciji (SPK in LP) toliko skupnih stremiljenj, da bi bila vsaka ločitev dela škodljiva.

Po ugotovitvah, da je državljanska in kulturna vzgoja pri ljudeh zanemarjena, kar dokazujejo ponižujoči primeri v odnosu do tujcev, zlasti Nemcev, bodo LP društva in Svobode postavila v ospredje svojih vzgojnih prizadevanj oblikovanje naprednega svobodnega državljanca. Premajhna je tudi uglašenost naših ljudi. V tuji družbi nima zupanja vase, ker mu manjka družbene uglašenosti. Tudi to oblikovanje. Ilikanje človeka sodi v program Ljudske prosvete.

Mnogo je bilo še koristnih predlogov: naj društva dopisujejo v Socialistično misel in lokalne liste, naj se pripravijo revija neznanih talentov in podobno.

Končni sklep je bil: društva in občinski odbori LP naj ne čakajo vzpodbud »od znanj«, temveč naj sproti reagerajo na družbene pojave in s svojo dejavnostjo nanje ustrezno odgovarjajo. III. kongres Svoboda pričakuje polno udeležbo Gorenjcev v boju za duhovni napredek delovnih ljudi in oblikovanje novega človeka.

Prvo mesto bi pomenilo za kranjske odbojkarice velik uspeh, zlasti še, ker vemo, da je odbojka v Kranju še malo razvita športna igra. Zadnje tekmo, ki so jo igrali v Vevčah proti Papirničarju, so članice OK »Mladost« odločile v treh setih v svojo korist.

KULTURNI DROBIŽ Gostovanje članov slovenskega narodnega gledališča iz Trsta

Člana slovenskega narodnega gledališča Stefka Drolčeva in Joško Lukeš gostujeta v

Z imenovanim delom sta priljubljena člana tržaškega gledališča gostovala v Ljubljani, Mariboru in po vseh večjih odrih štajerske. Stevilo njihovih predstav na gostovanjih je naraslo preko štirideset, razen tega je predstava žela tudi velik uspeh v Trstu in okolici.

Ti bežni podatki brez dvoma potrjujejo visoko vrednost te uprizoritve in zagotavljajo lep umetniški užitek.

Drama osvetljuje življenjsko zgodbo dveh zakoncev od prvega poročnega dneva preko vseh značilnih situacij, ki jih prinese življenje dvema človekoma, združenima v zakonski zvezi do osamljene smrti. Drama je napisana duhovito, z ostrim občutjem za psihološke detaile in v klenem, dramatičnem dialogu. — Obe vloge igrata znana in priljubljena tržaška igralca Stefka Drolčeva in Joško Lukeš. Stokovna gledališka kritika je te dve njuni odskri kreaciji izredno pohvalno ocenila.

Delo je zrežiral režiser Jože Babič, ki te dni kot gost

Stefka Drolčeva

sredo 21. t. m., četrtek 22. t. m. in soboto 24. t. m. v Prešernovem gledališču v Kranju ter v nedeljo 25. t. m. popoldne ob 16. uri in zvečer ob 20. uri v gledališču na Jese-

Prizor iz drame Jan de Hartoga »Pod nebom zakonske postelje«

nica v dramo Jan de Hartoga »Pod nebom zakonske postelje«. Drama je znana pri nas pod imenom »Sopotnika«.

priljubljen otvoritveno predstavo Kreftovih »Celjskih grofov« v Prešernovem gledališču v Kranju.

Začela se je sezona

»Krog s kredo« v Kropi

Agilnim igralskim družinam našega gorenjskega kota, med katerimi se uveljavljajo zlasti družine jeseniške in bohinske Svobode, »Partizana« v Podnartu in KUD v Mošnjah, se pridružuje v zadnjih mesecih tudi KUD »Stane Zagar« v Kropi.

V soboto, 10. septembra, je med prvimi postavil v novi sezoni na oder Klabundov »Krog s kredo«. Polno zasedena dvorana v sindikalnem domu je pričala, da je pomenila uprizoritev tega lepega dela za domačine in okolice velik kulturni dogodek. Lirično pisano dramo v blestem Zupančičevem prevodu je zrežiral član narodnega gledališča za Slovensko Primorje, Adolf Anderle, ki je skušal zlasti z zunanjimi efekti približati izvajanje čim bolj eksotičnemu kitajsk. vzdušju. Zaradi tega je pa pedanje trpelo nekoliko na togi in zdržanosti in je bilo prikrajšano v nemajhni meri za lirično vrednote, ki jih je delo sicer prepolno.

Nastopajoči so se skoraj brez izjeme vsi močno potrudili. Zlasti pa je uspelo izoblikovati svoja ilka Toneta Solarju, ki je podal revolucionarja Čang - Linga in nositeljici glavne vloge Čang - Haitang, ki jo je zaigrala Ivanka Rajatelj. Oba sta bila zlasti prepričljiva v četrti — »zimski« sliki. Rutinirano igro je pokazal tudi režiser tovariš Anderle sam. Ustrezal je zlasti v maski in igri pravtako Tonček Solar, kot tajnik sodišča Cao. Glasbeni vložki, ki jih je pripravil Alojz Sutej, so bili prav učinkoviti. Scena je zlasti ustrezala v prvi in drugi sliki, v ostalih je bila pa nekoliko skopa.

Uprizoritev je gotovo uspešna še dosti bolj, če bi se ansambel posvetil tudi boljši igrari in če bi (kar pa velja le za posameznike), še bolj u-

Jeseniški svobodaši v Trbovljah

Sodelovanje med jeseniškimi in trboveljskimi svobodaši je že tradicionalno. Ze nekajkrat go gostovali trboveljski svobodaši na Jesenicah, pa tudi jeseniški v Trbovljah. Tako je gostoval letos ob razvitu prapora Svoboda Jesenice na Jesenicah »Slavček« z mladinsko godbo »Svobode - center« Trbovlje, minulo nedeljo pa je gostoval v Trbovljah Ansambel narodnih plesov »Svobode« Jesenice. Priridili so že v soboto zvečer dva nastopa. Za gostovanje je vladalo med Trboveljčani tudi to pot veliko zanimanje, kar je pokazala polno zasedena dvorana Delavskega doma. Nastopajoči so ob spremljavi mladega orkestra zaplesali vse narodne plesove jugoslovanskih narodov v originalnih oblekah, vmesne točke pa so dajali pevci solisti. Navdušenja ob dvehurnem sporedu plesov iz vseh krajev naše domovine in narodnih pesmi kar ni bilo konec.

šport * šport * šport

Nezaslužen poraz
Mladost : Krim 0 : 1

Nogometaši iz Strazišča so v nedeljo igrali prvenstveno nogometno tekmo I. slovenske lige z enajstoročnim Krima v Ljubljani. Proti pričakovanju je »Mladost« nudila nenomirnemu nasprotniku močan odpor in je nezaslužno pustila obe točki v Ljubljani. Če bi bil izid srečanja obraten, kar so pričakovali le največji optimisti, bi povsem odgovarjal poteku dogodkov na grišču.

Nogometaši NK »Mladost« so bili skoraj vso tekmo boljše in imeli precejšnjo premoč na igrišču, vendar pri streljanju na gol niso imeli sreče. Spremljala jih je velika smola! Še večja smola pa je dejstvo, da je kriv poraza najboljši igralec na igrišču — vratar NK »Mladost«. Slabo je poslal žogo na igrišče, le nekaj metrov od svojih vrat, od koder mu je napadalec Krima s sigurnim strelom neubranljivo zatresel njegovo mrežo. Če ne bi prišlo do tega nesrečnega slučaja, bi bil rezultat tekme verjetno neodločen in Straziščani bi bili tudi s tem zadovoljni sicer pa minimalen poraz zanje tudi ni neuspeh.

V petih tekmah 44 golov

V prvenstvenem tekmovanju Gorenjske nogometne podzveze so bili rezultati tekem odigrani preteklo nedeljo skoraj neverjetni. Če bi človek pogledal samo številke, bi mislil, da so to izidi rokometnih tekem. Tako pa lahko samo sklepamo o tem, da so moštva zelo neizenačena in bi jih lahko uvrstili v dve skupini: v prvo, katera moštva se bodo potegovala za najvišji naslov in drugo, kjer se bodo borila, da ne bodo prvenstva zaključila na zadnjem mestu. Ker pa je izenačenost v vsaki izmed teh dveh skupin precejšnja bo prav gotovo tudi to tekmovanje zelo zanimivo.

V nedeljo so se tekme končale takole:

Člani — Bled : Tržič 1:4, »Triglav« B : Bohinj 7:4, »Prešeren« Radovljica : Ločan 2:8, Svoboda Senčur : Mladost B 0:3, Jesenice : Medvođe 17:0!

Triglav : Rudar
37 : 28 (21 : 14)

V nedeljo dopoldne je bila v Kranju zelo zanimiva prvenstvena košarkarska tekma I. slovenske lige. V borbi za točko sta se pomerila Rudar iz Trbovlj in domači »Triglav«. V zelo težki igri (igrišče je bilo razmočeno in skoraj pod vodo, medtem ko je tudi med tekmo še deževalo) so Kranjčani zaslužno zmagali in si priborili dve dragoceni točki, kateri jih bosta po vsej verjetnosti rešili izpada iz prve slovenske košarkarske lige.

S premišljeno igro, zlasti pa zaradi boljših metov v koš, so Kranjčani vodili skozi vso tekmo in nikdar ni bilo vprašanja, kdo bo zmagovalac. Najboljši na igrišču je bil Drago Petrič (Triglav), ki je sam dosegel 21 košev.

Po slabem začetku in prvi slovenski nogometni ligi, so nogometaši NK »Triglav« preteklo nedeljo z visokim rezultatom premagali na svojem igrišču Aurora iz Kopra.

Ceprav je bilo igrišče precej razmočeno in četudi je med tekmo rahlo padal dež, so Kranjčani v prvem polčasu zaigrali zelo lepo in učinkovito. Gostje se premoči domačinov niso mogli uspešno zoperstaviti in tako se je že prvi polčas končal z visokim rezultatom 7:0.

Do druge polovice drugega dela tekme Kranjčanom rezultata ni uspelo povečati in to predvsem zaradi neresne igre!

Medtem ko so odbojkarice OK »Mladost«, ki tekmujejo v prvi republiški ligi zaključile prvi del prvenstva na prvem mestu s 4 točkami naskoka, so v prvih srečanjih v jesenskem delu tekmovanja ta naskok povečale še za 2 točki. Tako danes lahko že re-

čemo, da bodo Kranjčanke letošnje prav gotovo osvojile naslov prvakinje v tem tekmovanju, saj je njihova prednost že tolikšna, da je skoraj nemogoče, da bi jih lahko dohitela kakšna druga ekipa.

Prvo mesto bi pomenilo za kranjske odbojkarice velik uspeh, zlasti še, ker vemo, da je odbojka v Kranju še malo razvita športna igra.

Zadnje tekmo, ki so jo igrali v Vevčah proti Papirničarju, so članice OK »Mladost« odločile v treh setih v svojo korist.

Gorenjski PIONIRI TRI BESEDE

(Ukrajinska narodna pravljica)

Fant je ujel slavčka. »Kaj bi,« je pomislil, »ubijem ga in pojem!« Slavček pa mu je rekel: »Zakaj bi me pojedel, prijatelj? Nasitil se itak ne boš. Pusti me na svobodo, pa ti povem tri lepe besede.« »Prav,« je rekel fant. »Ko mi jih poveš, pa te izpustim.« »Torej poslušaj. Prva moja beseda je, da ne prosiš tega, kar ni. Druga: ne žaluj za tem, kar se ne povrne. A tretja: ne veruj neverjetnim stvarim.« »To si mi lepo povedal,« je rekel fant. »Tako se tudi zgodi — poleti v svobodo!« Slavček je odletel na drevo. Sedel je in si mislil: »No, zdaj bom tega fanta preizkusil, ali so mu moje besede kaj zalegle!« Sedel je na nižjo vejico in spregovoril: »Oh, kakšen tepec si ti, kakšen tepec! Ko bi vedel, kakšen kamen imam v kljunu pod jezikom, ga nebi zamenjal za nobene besede. Ta kamen ni navaden, dragulj je pa še tako velik — kakor oreh, sveti se pa kot sonce! Če bi ga dobil, bi bil največji bogatin na vasi in na vsem svetu.«

Fant ga je slišal in toliko da se ni od jeze razjokal. »Oh, kako sem neumen,« si je dejal. »Le zakaj sem ga, tepec, izpustil!« Pa ga je začel prositi: »Vrni se,« je dejal, »lepo prosim! A če se že nočeš vrniti, pa mi vsaj daj tisti dragulj zato, ker sem te izpustil na svobodo!« Slavček mu je odgovoril: »Zdaj pa vidim, da si za-

res bedak, vse si pozabil, kar sem ti povedal. Zeliš si nekaj kar se ne vrne. Prosiš tisto, česar ni. In neverjetnim stvarim verjameš. Saj lahko sam presodiš — kje naj bi mogel biti pod mojim jezikom kamen, pa še tako velik ko oreh? Res, ne pravijo zaman, da bedaku noben nauk ne zaleže.« Ko je to rekel, je slavček odletel.

ZA BISTRE GLAVICE

Dragi pionirji, danes zadnja nagradna uganika. To je peta. Toda to pravzaprav ne bo uganika, temveč, skoraj lahko rečem, domača naloga iz risanja in slovenščine. Vsak, ki je do sedaj tekmoval v našem nagradnem tekmovanju, naj nekaj nariše; to je naloga iz risanja. Nariše pa naj mi, kar vsakdo sam hoče. Tudi iz slovenščine je ta domača naloga podobna. Napišite mi vaš doživljaj, ki ste ga doživeli v letošnjih počitnicah in ki vam je ostal najbolj v spominu. Torej dragi pionirji, pridno na delo. Vaše naloge mi pošljite na uredništvo časopisa

»Glas Gorenjske« do 1. oktobra, kjer jih bom pregledal in ocenil. Najboljše »rube« in spise bom objavil tudi v našem pionirskem kotičku. Potem bom zbral ocene vseh petih nagradnih vprašanj in trije najboljši, kot sem že obljubil, bodo prejeli lepe nagrade (knjige, prvi pa še nekaj praktičnega).

Vas vse najlepše pozdravlja
Vaš Kosobrin

RISANJE
SLOVENŠČINA
Kupon št. 5

Mali oglasi

Prodaj dobro kravo 6 mesecev brejo. — Marija Cebašek, Trboje 37, Smednik.

Prodaj lepo, mlado kravo 9 mesecev brejo in krojaški šivalni stroj z dolgim čolnikom. — Torkar Jakob, Višelnica 18, Gorje pri Bledu.

Otroško posteljo z ograjo prodaj. — Planina 57/L, — Kranj.

Poceni prodaj 2 dvodelna okna 130 krat 100. — Kristan, Klanc 10, Kranj.

Prodaj stare sode in kadi razne velikosti. — »Vino« — Kranj.

Elektromotor »Končar« — 5,2 KW, 1400 obr. prodaj. — Kranj, Gregorčičeva 1, elektrodelaavnica.

S takojš. nastopom sprejem 2 vajenca in pomočnika. — Bevk Anton, pleskarstvo, Stara Loka.

Takoj zaposlamo večje število mizarjev z odsluženo vojaščno in polkvalificirane mizarje. — »Elan« — Begunje pri Lescah.

Iščemo vajenca za železniško stroko. Nastop takoj. — »Železnina« — Jesenice.

Službo dobe takoj 5 polkvalificiranih kovinskih delavcev in 1 modelni mizar z daljšo prakso. — »Elan«, Begunje pri Lescah.

Upokojenko za varstvo 3-letnemu otroku v dopoldanskih urah iščem. Plača in ostalo po dogovoru. Naslov v upravi lista pod »Takoj«.

Absolvent ekonom. tehnika z dvoletno prakso išče primerno zaposlitev. Naslov v upravi lista.

Kupim ogledalo (psiho) in omaro za perilo (komodo). — Naslov v upravi lista.

Profesorica išče opremljeno sobo. Naslov: I. gimnazija, Kranj.

Zamenjam gume 16 col. za 20 col, primerne za voz ali jih prodaj. Naslov v upravi lista.

Zamenjam dvosobno družinsko stanovanje v Kranju za enakega v bližnji okolici Kranja. Naslov v upravi lista.

Prekličujem vse kar sem neresničnega govoril 9. 4. 55. o Snajder Vojtehu, članu gradbenega odbora pri šoli v Dupljah. — Omersa Andrej, Sp. Duplje.

V nedeljo 24. julija 1955 sem pomotoma vzela dva moška povrnika na veselici v Lahovčah pri Komendi. Lastnika jih dobita: Primskovo 131, Kranj.

Maturant! — Vabimo prve maturante Ekonomskega tehnikuma v Kranju na peto obletnico, ki bo 24. septembra 1955 v Sebenjah. — Prijavite se!

Poziv! Zaradi likvidacije čevljarske delavnice »Planika« v Tavčarjevi ulici 2 v Kranju, poziva lastnike popravljenih čevljev, da jih dvignejo najkasneje do 1. oktobra 1955. Po omenjenem roku ne odgovarjamo za blago.

Na novo prevzemamo vsa popravila v Tavčarjevi ulici št. 4. — »Planika« Kranj.

Prekličujem blok št. 27727, izdan v komisijski trgovini v Kranju dne 7. 9. 1955. — Podpeskar Vera.

Dr. Mataj Leo, specialist za otroške bolezni ne bo ordiniral v Otroškem dispanzerju v Stražišču zaradi odhoda v inozemstvo od 16. 9. 1955 dalje za dobo 4 mesecev. Starši naj pripeljejo svoje otroke v ordinacijo dr. Tume Vele, specialista za otroške bolezni v Otroškem dispanzerju Zdravstvenega doma Kranj, Poljska pot 8.

Dva mizarjska pomočnika sprejemam takoj (honorarno) lahko tudi upokojenca. Plačam dobro. Naslov v upravi lista.

Elektromotor 3-4 KS, 1400 obr. kupim. — Pungershek Jakob, mizar, Stražišče 77, — Kranj.

Prodaj njivo in vrt (45 arov) primerno za zazidavo pri Preddvoru. — Preddvor 31.

Kupim v okolici Križ pri Golniku eno ali dva - družinsko hišo z vrtom. Lahko je tudi starejša z preužitkom. — Pismena sporočila na naslov: Justin Janko, Jesenice, Gosposvetska cesta 65.

Lep čut in ljubezen do bližnjega. Izrekam prisrčno zahvalo vsem darovalcem v denarni pomoči pri moji težki nezgodi. Dne 20. junija se mi je po nevednosti z minium barvo oškropljene krme zastupila vsa živina. S težkim čutom sem se vračal iz mestne klavnice, kjer so ugotovili da je meso neužitno, v prazni hlev in s prazno denarnico, ker nisem vedel, da imam toliko požrtvovalnega ljudstva okrog sebe. To so bili vsi posestniki živine s Primskovega, Gorenj in Rupe in tudi nekaj

delavcev, KZ Kranj, Zveza kmetijskih zadrug Kranj, LOMO Kranj in gasilsko društvo Primskovo. Od vseh sem prejel lepo denarno pomoč, tako, da se je hlev popolnoma napolnil. Vsem tistim, ki ste mi v čemer koli pomagali, se še enkrat iskreno zahvaljujem. Zahvaljujem se tudi veterinarju g. Dolencu in vsemu osebju Mestne klavnice Kranj. Prosim, da oprostite zakasneli zahvali. — Zupanc Peter, Primskovo pri Kranju.

Ob nenadomestljivi izgubi naše predobre mame

MARIJE GREBENŠEK

roj. Petelinšek se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremlili na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje ter z nami sočustvovali. — Zalujoči mož, sin, hčeri, zet in vnuk.

Kino

Kino »Krvavo« Cerklje: — predvaja 17. in 18. septembra švedski film »Zaradi moje ljubezni«. Predstave v soboto ob 20. uri, v nedeljo ob 16. in 20. uri.

Kino »Radio« Jesenice predvaja od 17. do 20. 9. ruski barvni film »Ana na vratu«. Od 21. do 23. 9. ameriški kriminalni film »Tajnost sobe 17«. Predstave ob delavnikih ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri. V nedeljo ob 10. uri matineja mladinskega filma.

Kino »Plavž« Jesenice predvaja od 17. do 20. 9. ameriški kriminalni film »Tajnost sobe 17«. 19. 9. zaprto. 21. in 23. 9. ruski barvni film »Ana na vratu«. 22. 9. zaprto. Predstave ob delavnikih ob 18. in 20. uri, ob nedeljah ob 16., 18. in 20. uri. V nedeljo ob 10.30 matineja mladinskega filma.

Kino Koroška Bela predvaja 17. in 18. 9. ruski barvni film »Ana na vratu«. 19. 9. ameriški kriminalni film »Tajnost sobe 17«. Predstave ob delavnikih ob 19. uri, ob nedeljah ob 17. in 19. uri.

Kino Naklo predvaja 17. in 18. 9. angleški kriminalni film »Dolgo je pomnil«. Predstave v soboto ob 20. uri, v nedeljo ob 16. in 20. uri. Dne 21. in 22. 9. predvaja angleški film »Veseli Norman«. Predstave obakrat ob 19. uri.

Gledališče

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Torek 20. septembra ob 20. uri: Premiera — red premierski in izven. Bratko Kreft: »Celjski grofje«.

Sreda 21. septembra ob 20. uri: Izven. Gostovanje Slovenskega narodnega gledališča iz Trsta. Jan de Hertog: »Pod nebom zakonske postelje«. — (Sopotnika.)

Četrtek 22. sept. ob 16. uri: Red »Iskra«. Bratko Kreft: »Celjski grofje«.

Sobota 24. sept. ob 20. uri: Izven — Gostovanje članov Slovenskega narodnega gledališča iz Trsta. Jan de Hertog: »Pod nebom zakonske postelje«. (Sopotnika.)

Nedelja 25. sept. ob 16. uri: Izven in za podeželje. Bratko Kreft: »Celjski grofje«.

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6.00, 12.30, 15., 17., 19.30 in 22. uri Oddajo Zeleni ste — poslušajte ob nedeljah ob 15.15 uri. Kmetijski nasveti in Kmetijska univerza vsak delavnik ob 13. uri. Pregled tiska pa vsak dan ob 6.30 uri.

Nedelja, 18. septembra: 6.10 Vedre in poskočne melodije za veselo nedeljsko jutro. 8.00 O športu in športnikih: Dvoje srečanj Joe Luisa z Maksom Schmelingom — II. del. 9.00 Otroška predstava — A. Maurois: Dežela 36.000 želja. 10.00 Družinski pogovori. 11.15 Oddaja za Beneške Slovence. 12.00 Pogovor s poslušalci. 13.30 Pol ure za našo vas. 16.00 Po naši lepi deželi — Drago Košmrl: Vojvodina. 20.00 Večerni operni koncert. 21.00 Kulturni razgledi.

Ponedeljek, 19. septembra: 6.20 Naš predlog za Vaš jedilnik. 6.35 Pohorski fantje pojo in igrajo. 13.30 »Vsi so prihajali« (pisan spored slovenskih narodnih pesmi) — sodeluje Zenski vokalni kvartet. Kvintet Niko Stritof in Veseli godci. 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — Kako je prišel krompir k nam. 15.30 Se pomnite tovariši. 16.00 Zdravstveni nasveti. 18.00 Radijska univerza — Slavko Faust: Skrivnost svetlobe. 18.35 Tečaj angleškega jezika. 20.00 Kulturni pregled.

Torek, 20. septembra: 6.35 Operetna in lahka glasba. 7.10 Igrata Vam Johnny Mayer in orkester Victor Silvester. 11.15 Dopoldanski koncert W. A. Mozart: Mlada nočna glasba. Jozef Haydn: Koncert za rog in orkester št. 2 v D-duru. 14.20 Pionirski kotiček. 15.30 Utrinki iz literature — André Chamson: Tajno pismo naših dni — I. del. 16.00 Tečaj esperantskega jezika. 16.10 Iz oper Purcella, Glucka in Mozarta. 18.00 Zunanje politični prelet: Pred 10. zasedanjem

generalne skupščine Združenih narodov. 18.30 Sportni tednik. 20.30 Radijska igra — Mauissant - Tichy: Horla. 21.40 Od Mendelssohna do Ravela (orkestralni spored).

Sreda, 21. septembra: 6.35 Jutranji orkestralni spored. 11.15 Igra tamburaški orkester ljubljanskih »Svobod« p. v. Matka Šajakoviča. 12.40 Virtuozne skladbe za violino izvaja Uroš Prevorsek, pri klaviru Marijan Lipovšek. 13.30 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov. 18.00 Iz naših kolektivov. 18.35 Zanimivosti iz znanosti in tehnike. 22.15 Nočni koncert Ludwig van Beethoven: Pastoralna simfonija.

Četrtek, 22. septembra: 6.35 Za dobro voljo igrata Vaški kvintet in Češka godba p. v. Boruta Lesjaka, pojeta Božo in Miško. 7.10 Tangi in passodobi. 11.45 Skladatelj Emil Adamič — mladini. 14.25 Ljudsko prosvetni obzornik. 15.30 Iz mladinske književnosti: Kakšen je letošnji program knjig za mladino MK — govori I. Potrč. 16.10 Glasbene uganke (Uganite 3 najpopularnejše arije). 18.00 Domače aktualnosti. 18.30 Radijska univerza. 20.00 Mladinska oddaja. 20.20 »Četrtekov večer« domačih pesmi in napevov.

Petek, 23. septembra: 6.35 Jutranji orkestralni spored. 11.00 Radijski koledar. 11.15 Operet. uverture — Pesnik in kmet (Suppe) Princ Metuzalem (Strauss) — Boccaccio (Suppe), Vesela vdova (Strauss). 11.45 Cicibanom — dober dan. 12.40 Popevke, ki jih radi poslušate. 14.25 Zanimivosti iz znanosti in tehnike. 15.30 Utrinki iz literature — Angelo Cerkenik: Ujetnik strahu. 16.00 Modni kotiček. 18.00 Ljudje med seboj. 20.00 Tedenski zunanje-politični prelet. 21.40 Filmske melodije.

100 uspehov na 1 oglas v našem tedniku

100 uspehov na 1 oglas v našem tedniku

Podjetja, tavarne, ustanove in vse organizacije!

Vse vrste klišejev vam bo solidno in hitro izdelala NOVA KLIŠARNA PRI PODJETJU „GORENJSKI TISK“

ki bo začela obratovati v oktobru • Istočasno bo začel v okviru podjetja, Gorenjski tisk' z delom tudi FOTOODDELEK za komercialno fotografijo! • V tem fotooddelku vam bodo lahko izdelali najlepše posnetke iz vašega podjetja in razne druge posnetke za vaše albume, katere vam bo izdelala in okusno opremila naša lastna knjigovoznica

Se priporočamo! Časopisno, založniško in tiskarsko podjetje „GORENJSKI TISK“

Vsa natečila sprejemamo že v septembru!

Alpski letalski center - Lesce - Bled - zarodek bodočega Slovenskega aero transporta

(Nadaljevanje)

Prav v zvezi s tem pa so pred Alpskim letalskim centrom nove in odgovorne naloge. Treba bo zgraditi hangarje za nova letala. Baje bodo že do aprila meseca dobili dve novi 10-sedežni letali domače izdelave za potniški in ostali letalski promet. Dobiti bodo morali tudi stanovanja za uslužbence. Zbrati bodo morali ustrezen upravni in letalski kader. O vsem tem že vodijo račune in tudi delajo. Toda svoj prispevek bodo morala priložiti tudi druga podjetja, ustanove in ljudski odbori.

Novo podjetje, ki naj bo, kakor smo že rekli, zarodek bodočega slovenskega Aero transporta, ima svojo bodočnost in bo predvsem pomembno za gospodarstvo. To podjetje bi opravljalo prevoze raznega hitro pokvarljivega blaga na domača in tuja tržišča. Prevažalo bi razno zgodnje sadje, gozdne sadeže, razne živali in meso. Letala bodo vozila z okoli 300 km hitrosti.

je opravilo zanj prevoze. Takoj je »Ribnik« moral voziti svojo robo mimo letališča v Lescah na letal. v Ljubljano in dati zaslužek tujemu prevoznemu podjetju. Takih primerov pa je še več. Ze teh nekaj primerov kaže, da ima bodoče podjetje dobre perspektive. Računati pa morajo kurenca in zato tudi ne čuti potrebe, da bi prilagodil listje potrebam našega gospodarstva in potnikov ter tudi cene približal njihovim možnostim, ampak te stvari uravnava po lastni uvidevnosti. Prav gotovo bo ustanovitev takega podjetja pomembna za gospodarstvo na Gorenjskem

Prijetno je posedeti na verandi restavracije na letališču v Lescah

mo še na razne druge prevoze, ki bi prišli v poštev za kmetijstvo in gozdarstvo, o turističnih in reševalnih nalogah pa smo pisali že v zadnji številki.

Druga stran ustanovitve takega podjetja, ki je prav tako pomembna, je v tem, da bi delno omilili sedanji monopol JAT. Za sedaj JAT nima kon-

in morda v Sloveniji, še posebej na hiter razvoj gospodarstva in turizma. Kaj bo v bodoče lepšega kot to, da se bo turist dopoldne smučal nekje na Gorenjskem, popoldne pa že kopal v Opatiji ali kje drugje na Jadranu, zvečer pa se spet kje zabaval na Bledu, Kranjski gori ali drugod! (Se nadaljuje)

ZANIMIVOSTI

DESET LET NA KOLESU

Bob Mc Arthur iz Ontaria v Kanadi je sklenil pred desetimi leti nenavadno pogodbo, češ da bo 12 let potoval s kolesom. Doslej potuje že deset let, če bo zdržal še dve leti, bo prejel 20.000 dolarjev. V minulih letih je potoval po ZDA, Panami, Avstraliji in delu Evrope. Vse kaže, da bo stavo dobil. K zadnjemu kolesu ima privezano prikolico, na kateri vozi vse, kar potrebuje, vzdržuje pa se s priložnostnim delom.

JAPONSKA NA DRUGEM MESTU

Doslej je bila glede filmske proizvodnje na drugem mestu Indija takoj za Združenimi državami, ker je posnela povprečno po 300 filmov na leto. Zdaj je Indijo prehitela Japonska, kjer so lani naredili kar 340 filmov.

PRVO ALUMINIJASTO POSLOPJE V EVROPI

V norveškem mestu Christiansand gradijo deset nadstropno poslopje, katerega zidovi bodo iz aluminija. To bo hkrati tudi prva stavba svoje vrste na evropskih tleh. Pravijo, da se bo v tem posloppju zgubilo za polovico manj toplote kot v zgradbah iz opeke in betona.

Mornarji z naše potopljene trgovske ladje »Potok« - pripovedujejo . . .

In življenje je zmagalo . . .

Pirejsko pristanišče.

Se uro do odhoda.

Prišli so še zadnji potniki — 12 nekoliko izčrpanih in utrujenih mož — in celo hrvaško so govorili. Končno vendarle Jugoslovani . . .

Večerjali so pri nas, v tretjem razredu, medtem ko so bili ostali potniki (Nemci in Angleži) gostje prvega razreda. Bili so molčeči, le tu in tam je padla kaka opazka, kateri je sledil kratki, nekoliko prisiljeni smeh.

„Kdo bi mislil, da bomo danes spet na ladji,“ je dejal velik črnolasi možak svojemu sosedu.

„Več ali manj mi je že uspelo pozabiti na vse gorje.“

Nedaleč od mene sta sedela dva mlada fanta . . . 23—27 let. Do tedaj še nista spregovorila.

„Glej reševalne pasove, človek šele sedaj ve, koliko lahko koristijo.“

„Dovolj je tega, govorimo o čem drugem.“

Ko sem jih opazovala, se mi je zadelo, da nekako avtomatično, brez vsakega teka, pri našata hrano v usta. Zrla sta predse in videti je bilo, da želite, da bi ju v njunem pre-mišljevanju nihče ne motil.

Naslednji dan so se skušali oživeti v življenje potnika, kar pa je bilo zanje nadvse težko. Hodili so po krovu sem in tja, se za kratek čas zazrli v morje, nekdo je sešel v ta kot, drugi v onega, nekateri pa so se zbrali in si z različnimi zbadljivkami krajšali čas. Tam se je nekdo razgovarjal s kapitanom, oni s strojnikom, tretji s krmiljarjem in tako jim je hitro mineval čas, saj so se razgovarjali s svojimi kolegi — kuhar s kuharjem, strojnik s strojnikom. Pogovor je postal nekoliko živahnejši; ti možje — prepolni sile — bi najraje še sami pomagali pri delu, samo da bi bili čim prej doma.

Dolgo že niso bili doma, saj je bilo tistega dne ravno teden, odkar je radio in časopisje poročalo, da se je na poti iz Turčije potopila trgovska ladja »Potok«, posadka 12 ljudi pa se je rešila. Torej prvi brodolomci naše trgovske mornarice po osvoboditvi! Nihče od njihovih svojcev ni vedel, koliko jih je bilo na ladji, zato je prav gotovo marsikatera mati in žena tarnala — moj se je potopil. Tiho upanje pa je še vedno govorilo v njej, gotovo je med tistimi 12. Toda rešili so se vsi — vseh 12.

In čez deset ur so se zna- Tega snidenja mōzje ne bodo šli, na kraju svojih moči, na nikdar pozabili. Grške žene nekem nenaseljenem otoku, so jim s svojo toplino, srč-Nekateri so bili še komaj pri nostjo in dobroto nudile prvi življenju, drugi pa so zbrali dom. Ne da se povedati koll-

Posadka iz potopljene ladje »Potok« brez kapitana na povratku domov

Pariške razglednice FOLIES BERGERE

Kdor ni videl slovitega pariškega zabavišča Folies Bergere, pravijo da ni videl Pariza. In strinjali bi se s to trditvijo.

Lastnik hotela, kjer sem stanoval, mi je odgovoril potrjeno, ko sem ga vprašal, ali je dvorana tega kolosalnega zabavišča vedno tako nabito polna kot takrat, ko sem bil jaz v njej. »Toda nikar ne mislite, da hodijo v Folies Bergere Parižani oziroma Francozi!« je brž pristavil. »To je predvsem atrakcija za tujce!«

Res, to je posebnost, privlačnost predvsem za tujce. Prav tako kot Eifflov stolp, Notre-Dame ali Montmartre.

Stavba tega slovitega zabavišča je od zunaj razmeroma skromna. Tudi njeno pročelje se razlikuje od vseh drugih podobnih zabavišč. Na njem ni bleščeče fluorescence. V sredini je na zid nalepljen relief plesalke, podoben lepemu lesorezu. Notranjščina — foyer in sama dvorana, je dokaj razkošna. Kako v Parizu ne moreš shajati brez reklame, je čutili tudi tu! Čez ves zastor, ki je precej razsežen, je naslikana reklama londonskega aero-transporta.

Program revije, ki jo trenutno predvajajo je tehnično do potankosti izdelan. Vse poteka brezhibno. V dobrih treh urah, s četrturnim vmesnim odmorom, se zvrste pred gledalcem številni prizori. Resni in komični; mnogo puhlih, brez vsake vsebine toda s polno, prepolno mero slepečega ble-ska . . .

Tehnika predvajanja te revije (ki je, mi-mo grede povedano, stala »samo« 180 milijonov frankov) človeka preseneti. Prizor za

prizorom se odvíja brez zastoja. Ta moment je sila dobro preračunan, kajti sicer bi imel gledalec trenutke časa za razmišljanje o vsebini . . .

Komični, duhoviti prizori in neslani, artisti s čudovitimi fizičnimi sposobnostmi, prozorna romantika itd. Tudi resne točke so na sporedu, med njimi tudi kaka umetniška — Nastopajo samo znane plesalke. Imena! Napol gole, nekatere popolnoma. Od časa do časa mimohod golih, lepo raščenih deklet. To je dobra dekoracija. Še več — nujna dekoracija! In to taka dekoracija, zaradi katere je Folies Bergere, prav tisti Folies Bergere. — Vendar tudi ta golota ne deluje prav nič perversno, pohotno . . .

Toliko luči, bleska, svetleče patine, gledalca nehote utruji, še prav posebno, če sedi na galeriji. In kar vesel sem bil, da je bilo vsega konec.

V zadnji točki sporeda se zbere pred gledalci (dvorana jih lahko sprejme okoli 4.500) ves ansambel v največjem možnem blesku. Glasba — tudi temu primerna. Plesalke — primadone, v prvi vrsti seveda. Lep nasmeh publikli in zastor ob frenetičnem aplavzu pade, se zopet dvigne, spet nasmeh, nemirni pogledi — in zastor se ne dvigne več.

Kdo ve koliko solza kane takrat po namškanjih licih mladih plesalk. Solza grenkobe, žalosti, spoznanja ali morda otopeno-sti . . .

Sanje in stvarnost . . .

Laž in resnica . . .

Blíž in gluha tema . . .

Da, tudi to je delček Pariza . . .

V daljavi pred njim so se črtale zasnežene Karavanke. Bilo mu je, kakor da se mu bližajo, kakor da bi jih opazoval z velikim in močnim daljnogledom. Razmišljanje, kje in kako bi začel akcijo, ga je osvobodilo in ga ozdravilo živčnosti in duševne neuravnoveženosti, ki ga je zadnje čase razjedala. Pozabil je na Helgo, ki je od takrat, ko jo je pretepel z bičem, ni več videl. Celo prodiranje zavezniških armad na vzhodu, zahodu in jugu je pozabil. Postal je ravnodušen in samozavesten kakor takrat, ko so bile nemške armade pred Stalingradom in globoko v Rusiji, kakor takrat, ko so Rommlove oklopne divizije triumfirale v severni Afriki, ko se ni bilo fronte v Italiji in ko je nemški radio dan za dnem poročal o zmagah, o nemških poletih nad Anglijo, o potopljenih zavezniških ladjah in nepremagljivosti „Atlantskega zidu“. Predpriprava za „Unternehmen Schneegestöben“ ga je tako prevzela, kakor da bi ta akcija proti nekaj partizanskim bataljonov na Koroškem odločala o zmagi ali porazu nemškega rajha.

Razmišljal je ob oknu. Pogled mu je drsel po obronkih Karavank kakor kakemu poveljniku velikih armad tik pred začetkom odločilnega boja in se mu ustavil na zahodu.

Na zahodu bo pričel. Prodiral bo preko Brnce in Rut na Kepe. Desno od Kepe zadnje čase niso javili nobenih partizanskih premikov. Pred dnevi je poslal tja skupino gestapovcev, preoblečenih v drvarje. Naleteli pa niso na nobene partizane. Zvedeli so le, da so partizani zaplenili prašiče na Samonikovi planini. „Landwache“, ki jih je čuvala in hranila za nemško vojsko, je zbežala. Torej morajo biti partizani nekje nad Ovčno ali Rutami ali nad Kopajno. Sicer pa . . . padel je sneg in jih sedaj ne bo težko izslediti.

In vendar ga je zadnja hajka na partizane na tem področju izučila. Zaman so vojniki in policija prehajali vse gozdove zahodno od Kepe, kjer so se po prejetih obvestilih nahajali partizani. Nanje niso naleteli in vrnili so se praznih rok. (Vodja za zatiranje partizanstva in podtalne uporniške dejavnosti na Koroškem Fritz Adler ni vedel, da so

ta obvestila poslali partizani sami preko svojih zaupnikov in tako zakonspirirali svoja taborišča.) Da bi se to ne ponovilo, je pripravil precej tvegan načrt. Poslal bo med partizane gestapovskega agenta.

Poklical je dežurnega:

— Slišite. Pokličite Pavla Peternela, našega »Partizana«.

Pavel Peternel je bil Slovenec. Doma je bil menda nekje v bližini Kranja. Svoječas je bil v partizanih, a so ga ujeli. Zbal se je smrti in je gestapu izdal vse borce. Kljub temu pa so ga Nemci zaprli v neko taborišče v bližini Salzburga. To se je zgodilo pred nekaj meseci. Tudi v taborišču je delal za gestapo in ovajal internirance, ki so se veselili nemških porazov. Mnogi med njimi so morali potem

v Dachau in druga nemška taborišča smrti. Pred meseci pa so ga poklicali v Celovec. Vohunil je med Slovenci. Uspeha pa ni imel. Že so ga mislili poslati nazaj v taborišče (tam je imel več uspeha), ko se je Fritz Adler odločil,

vse svoje moči, da ohranijo še tisto, kar se da, bodrili so in iskali pomoči. Našli so ovčjo stajo . . . Mraz je bil vedno hušji in opasnejši. Vrgli so vse rakete kar so jih imeli, se stisnili vsi v en sam klopčič, da bi jim bilo topleje in — bi zaspali. Teško je sicer reči — zaspali.

Tudi to pot njihovo upanje ni bilo zaman. Obupni »SOS« v viharni noči je naletel na odmev.

Prišli so Grki in jih odpeljali na prvi naseljeni otok.

ko materinske pozornosti so našli med popolnoma tujimi ljudmi.

Vendar se je kljub vsemu pojavilo hrepenenje po domu in misel, da njihovi svojci verjetno ne vedo o zmagi, jim je postajala vedno težja.

Vendarle smo bili že v našem Jadranu. »Istra« je vozila zanje vse prepočas. V naših pristaniščih so jih že veseli in objokani čakali svojci.

Na Jezerskem živi in dela še danes, seveda v okviru svojih sposobnosti France Košir, kovač po poklicu. Daleč naokoli je znan kot izredno dober kovač — kot pravcati mojster svoje stroke. Saj so ga pod Avstro ogrsko monarhijo celo obdolžili, da je koval denar — 5 tolarske bankovce Marije Terezije . . .

Toda oče France Košir ni znan samo po tem. Še tudi po nečem drugem ga poznajo.

Ko je bil oče Košir „goden“ za ženitev, si je poiskal družico. Srečno sta živela in postala roditelja 13 otrok. Toda žena je umrla. Ko se je France Košir čez čas ponovno ože-

nil in sicer takrat, ko je že dočakal 72 let, mu je žena rodila 5 otrok. Najmlajši je star sedaj 10 let. Vsi so očetu podobni!

Prvemu sinu iz prvega zakonja, je prav tako ime France, kot očetu. Prevoznik je. Tudi on se je kmalu poročil in z ženo sta zibala 14 otrok. Najmlajši ima danes 15 let. Torej 10-letni otrok, je stric 15-letnemu!

Oče France še danes z lakoto piše in bere. Tudi sin France je še krepak in še danes vozi . . .

Ne pravijo jima zastonj, da sta „korenjaka“, zlasti očetu Francu Koširju.

To pa je rod!